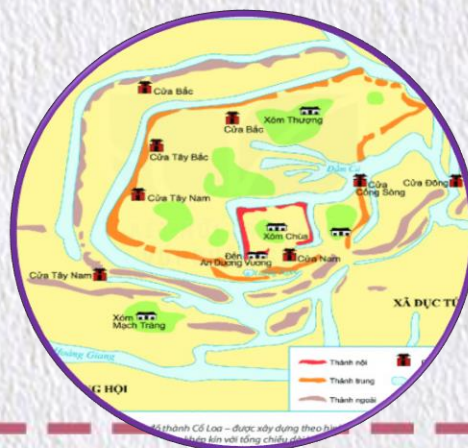

Chương V

VIỆT NAM TỪ KHOẢNG THẾ KỈ VII TRƯỚC CÔNG NGUYÊN ĐẾN ĐẦU THẾ KỈ X

BÀI 14. NHÀ NƯỚC VĂN LANG, ÂU LẠC

▲ Hình 1. Lễ hội Đền Hùng (Phú Thọ)

- Những ... hàng năm ở nước ta?
- Theo em, những câu ca dao trên có ý nghĩa dẫn dắt chúng ta điều gì?

BÀI 14. NHÀ NƯỚC VĂN LANG, ÂU LẠC

1. Nhà nước đầu tiên của người Việt cổ

1. Quan sát và gọi tên các câu chuyện dựa vào nội dung SGK, em hãy chỉ ra 3 cơ sở hình thành nhà nước đầu tiên của Dựng nước, Việt cổ trong chúng ta? - aiữ nước.

2. Quan sát lược đồ và các thông tin trong bài học, em hãy xác định thời gian ra đời, phạm vi không gian của nhà nước Văn Lang. Theo em, việc ra đời nhà nước Văn Lang có ý nghĩa như thế nào?

Bằng chứng về sự ra đời của nhà nước đầu tiên

- Tên nước:
- Thời gian:
- Phạm vi lãnh thổ:
- Kinh đô:
- Đứng đầu:

▲ Hình 2. Khu vực Bắc Bộ và Trung Bộ ngày nay – xưa kia là địa bàn chủ yếu của Nhà nước Văn Lang, Âu Lạc

- Tên nước: **Văn Lang**
  - Thời gian: **TK VII TCN**
  - Phạm vi lãnh thổ: **khu vực Bắc Bộ, Bắc Trung Bộ**
  - Kinh đô: **Phong Châu (Việt Trì, Phú Thọ)**
  - Đứng đầu: **Hùng Vương**
- *Kết thúc thời kì nguyên thủy, mở ra thời kì dựng nước đầu tiên trong lịch sử dân tộc*

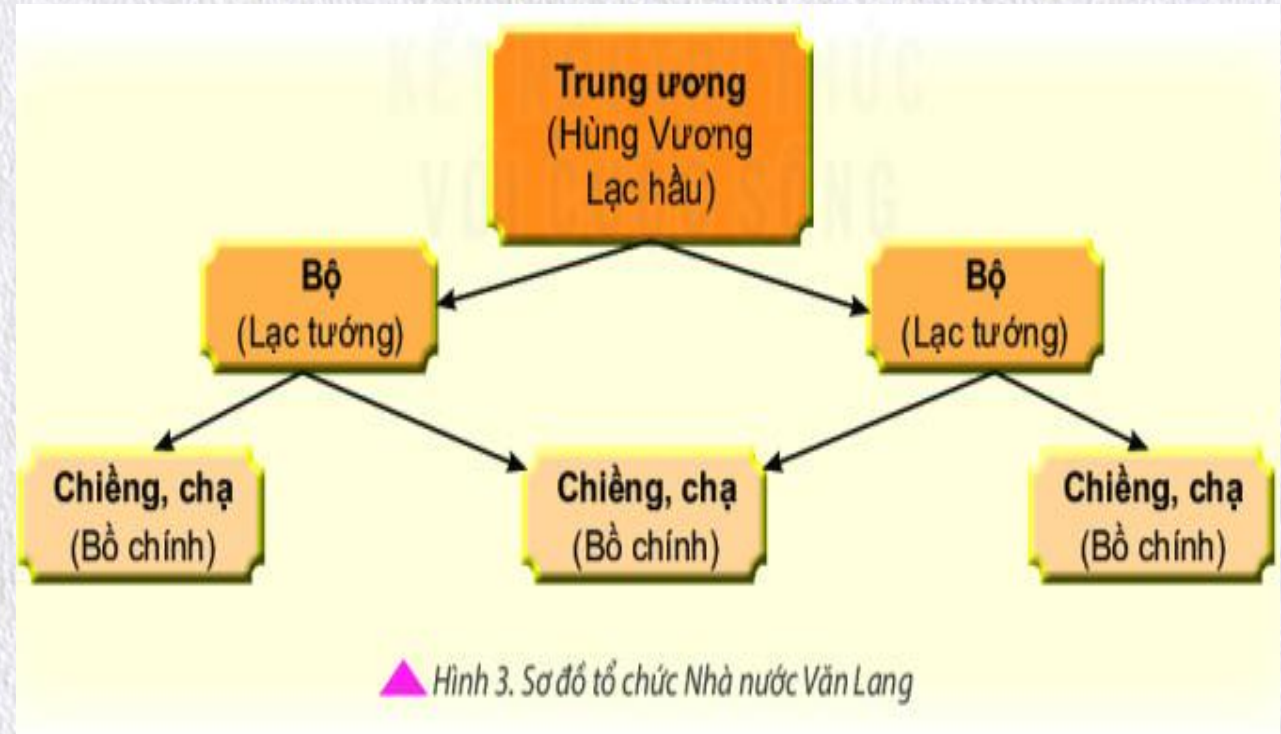
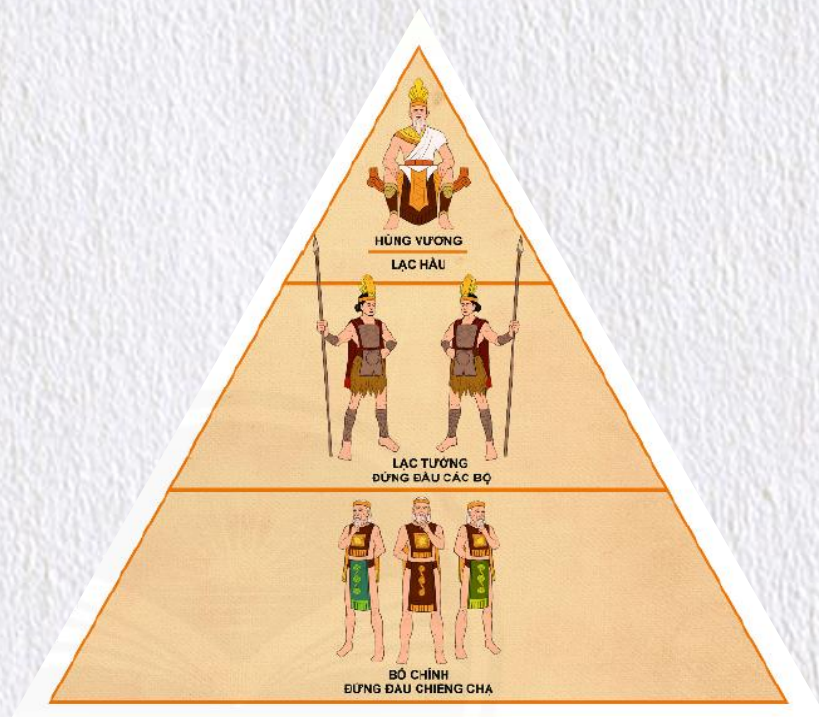
▲ Hình 2. Khu vực Bắc Bộ và Trung Bộ ngày nay – xưa kia là địa bàn chủ yếu của Nhà nước Văn Lang, Âu Lạc

Tiết 25, 26, 27 - BÀI 14. NHÀ NƯỚC VĂN LANG, ÂU LẠC

1. Nhà nước đầu tiên của người Việt cổ

- Vào khoảng thế kỉ VII TCN, nhà nước Văn Lang ra đời, đứng đầu là Hùng Vương, đóng đô ở Bạch Hạc (Phú Thọ)
- Địa bàn chủ yếu: gắn liền với lưu vực các dòng sông lớn ở Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ ngày nay.

Tổ chức nhà nước:

Quan sát sơ đồ, em có nhận xét gì về tổ chức Nhà nước Văn Lang?

- Đứng đầu bộ máy nhà nước là Hùng Vương.
  - Chia thành cấp Trung ương và địa phương, cả nước có 15 Bộ, đứng đầu là Lạc tướng.
  - Dưới Bộ là các chiềng, chạ, đứng đầu là Bồ Chính
- => Bộ máy nhà nước còn đơn giản, sơ khai, chưa có luật pháp thành văn, chữ viết và quân đội.***

Tiết 25, 26, 27 - BÀI 14. NHÀ NƯỚC VĂN LANG, ÂU LẠC

1. Nhà nước đầu tiên của người Việt cổ

- Vào khoảng thế kỉ VII TCN, nhà nước Văn Lang ra đời, đứng đầu là Hùng Vương, đóng đô ở Bạch Hạc (Phú Thọ)
- Địa bàn chủ yếu: gắn liền với lưu vực các dòng sông lớn ở Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ ngày nay.
- Tổ chức Nhà nước Văn Lang: Ở Trung ương, đứng đầu là Hùng Vương, giúp việc cho Hùng Vương là lạc hầu; Ở địa phương, lạc tướng đứng đầu các bộ (có 15 bộ); bộ chính đứng đầu chiềng, chạ.

Em có biết?

Sự ra đời và tồn tại của nhà nước Văn Lang cho đến ngày hôm nay vẫn còn nhiều điểm chưa thực sự rõ ràng. Người ta vẫn không biết một cách chính xác rằng, phạm vi của nhà nước này cụ thể ở đâu, rất khó để xác định được tuyệt đối về lãnh thổ của nhà nước Văn Lang cũng như quyền lực của các ông vua,...

Nguyên nhân là do chúng ta chưa có đủ tư liệu và các bằng chứng lịch sử. Những gì chúng ta biết được về nhà nước này, một phần là từ các truyền thuyết lịch sử, và một phần là từ kết quả các cuộc khai quật khảo cổ học.

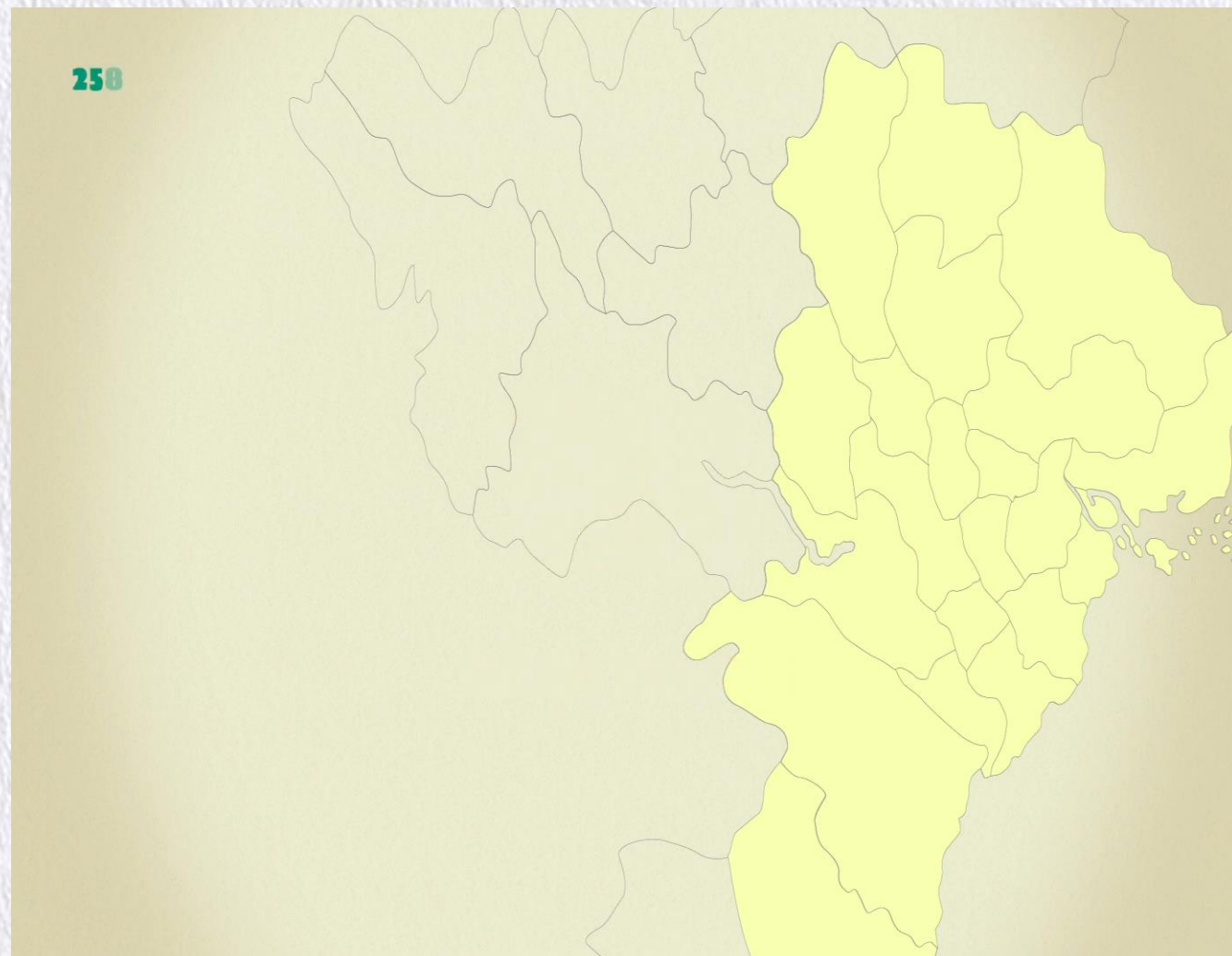
Tiết 25, 26, 27 - BÀI 14. NHÀ NƯỚC VĂN LANG, ÂU LẠC

1. Nhà nước đầu tiên của người Việt cổ

2. Sự ra đời nhà nước Âu Lạc

***Quan sát đoạn phim tư liệu
sau đây, kết hợp với các
thông tin trong SGK, em hãy
trả lời câu hỏi***

***Nước Âu Lạc ra đời trong
hoàn cảnh nào? Tổ chức nhà
nước Âu Lạc có điểm gì mới
so với nhà nước Văn Lang?***

Hoàn cảnh ra đời

- Năm 258 TCN, nhà Tần cho quân đánh xuống phía Nam
- Người Âu Việt và Lạc Việt đã đoàn kết chống xâm lược.
- Năm 208 TCN, Thục Phán đã lên làm vua lập ra nước Âu Lạc, gọi là An Dương Vương

=> Nước Âu Lạc ra đời

Tiết 25, 26, 27 - BÀI 14. NHÀ NƯỚC VĂN LANG, ÂU LẠC

1. Nhà nước đầu tiên của người Việt cổ

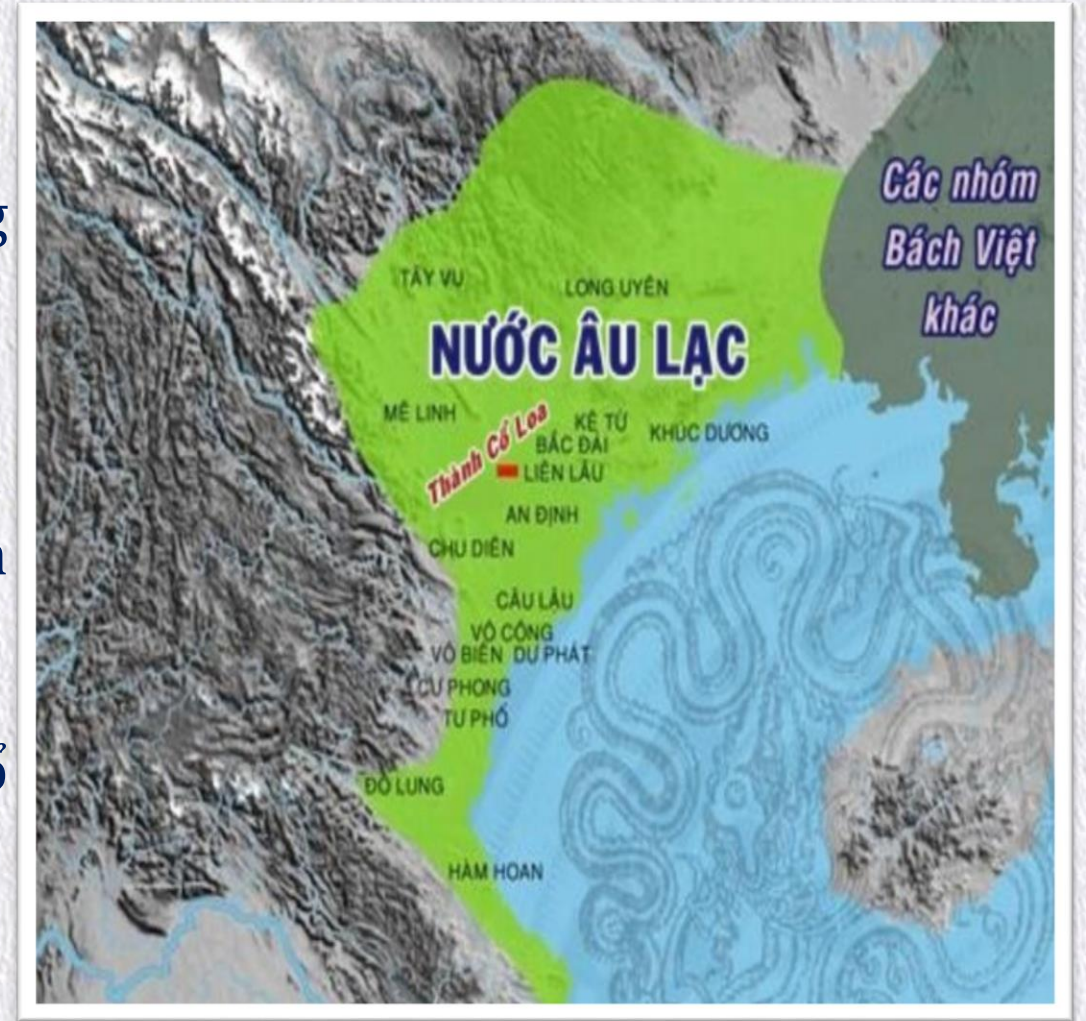
2. Sự ra đời nhà nước Âu Lạc

- Khoảng năm 208 TCN, nhà nước Âu Lạc ra đời, đứng đầu là An Dương Vương, đóng đô ở Cổ Loa (Hà Nội).

Tổ chức nhà nước

- Kinh đô: Phong Khê (nay là Cổ Loa, Đông Anh, Hà Nội)
- Phạm vi: mở rộng hơn, đất nước có nhiều Bộ
- Tổ chức bộ máy chặt chẽ hơn so với thời Văn Lang, có quân đội, vũ khí.
- An Dương Vương cho xây dựng thành Cổ Loa, là trung tâm Âu Lạc

Tiết 25, 26, 27 - BÀI 14. NHÀ NƯỚC VĂN LANG, ÂU LẠC

1. Nhà nước đầu tiên của người Việt cổ

2. Sự ra đời nhà nước Âu Lạc

- Khoảng năm 208 TCN, nhà nước Âu Lạc ra đời, đứng đầu là An Dương Vương, đóng đô ở Cổ Loa (Hà Nội).
- Phạm vi lãnh thổ Âu Lạc được mở rộng hơn thời Văn Lang.
- Tổ chức nhà nước giống Nhà nước Văn Lang nhưng quyền lực nhà vua được mở rộng hơn.
- Có quân đội mạnh, vũ khí tốt, đặc biệt có thành Cổ Loa.

Nhà nước Âu Lạc có điểm gì giống và khác so với Nhà nước Văn Lang?

* Giống nhau:

- Có tổ chức từ trên xuống dưới
- Đơn vị hành chính: lấy làng, chạ làm cơ sở
- Vua có quyền quyết định tối cao, giúp vua cai trị đất nước là các Lạc hầu, Lạc tướng.

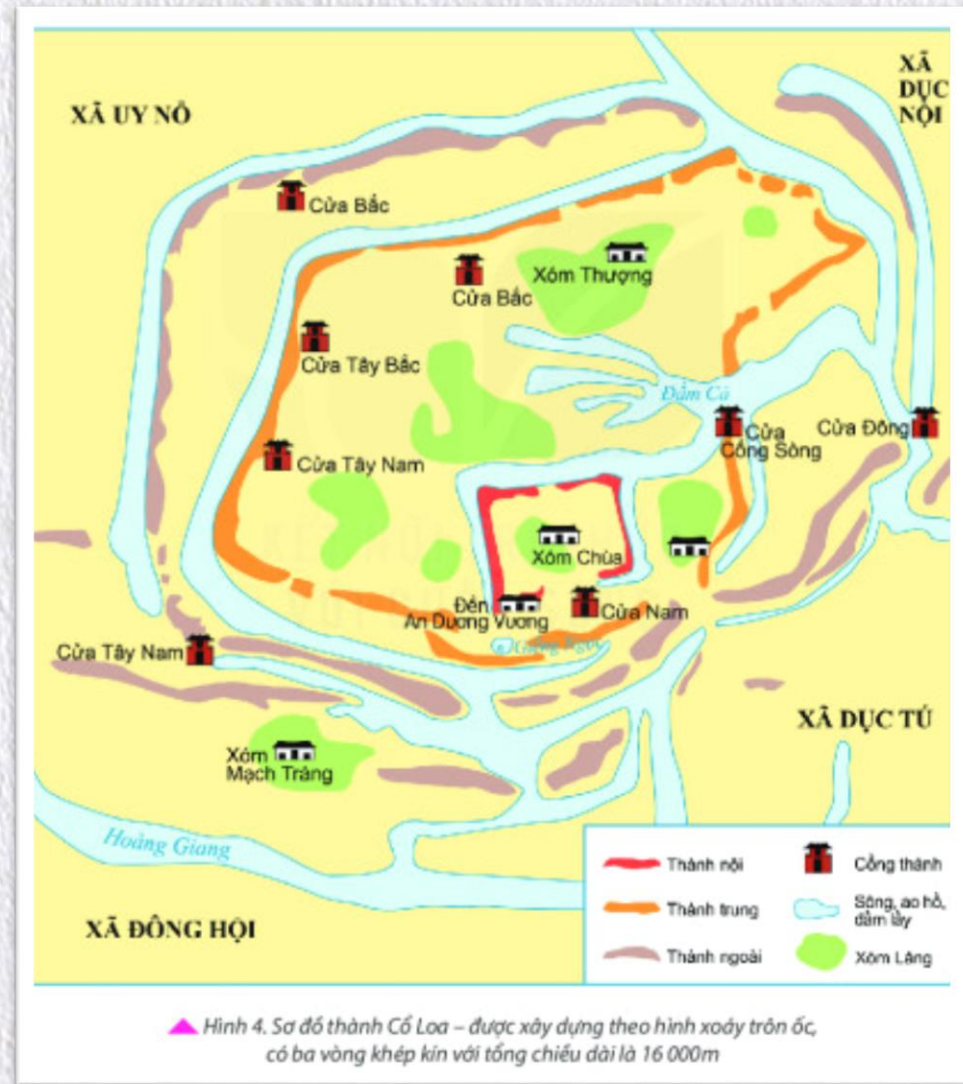
* Khác nhau:

- Nhà nước Âu Lạc: mở rộng hơn về mặt lãnh thổ, hoàn chỉnh hơn về tổ chức: có quân đội mạnh, vũ khí tốt, thành Cổ Loa kiên cố); quyền hành của nhà nước đã cao hơn và chặt chẽ hơn, vua có quyền thế hơn trong việc trị nước, sự phân biệt tầng lớp thống trị và nhân dân sâu sắc hơn .

- Nhà nước Văn Lang: chưa có quân đội, chưa có pháp luật, Vua Hùng quyền lực không tập trung nhiều như An Dương Vương

DI TÍCH THÀNH CỔ LOA

- **Tên gọi:** Cổ Loa (Loa thành...)
- **Thời gian xuất hiện:** TK III – II trước CN
- **Vị trí:** Phía bắc sông Hoàng
- **Quy mô:**
  - Chiều dài chu vi: khoảng 16.000 m
  - Chiều cao: từ 5 đến 10 m
  - Mặt thành rộng: 10 m
  - Chân thành rộng: 10 – 20m
- **Cấu trúc:** 3 vòng thành
  - Thành nội
  - Thành trung
  - Thành ngoại
- **Hào bao quanh thành rộng 10 - 30m**

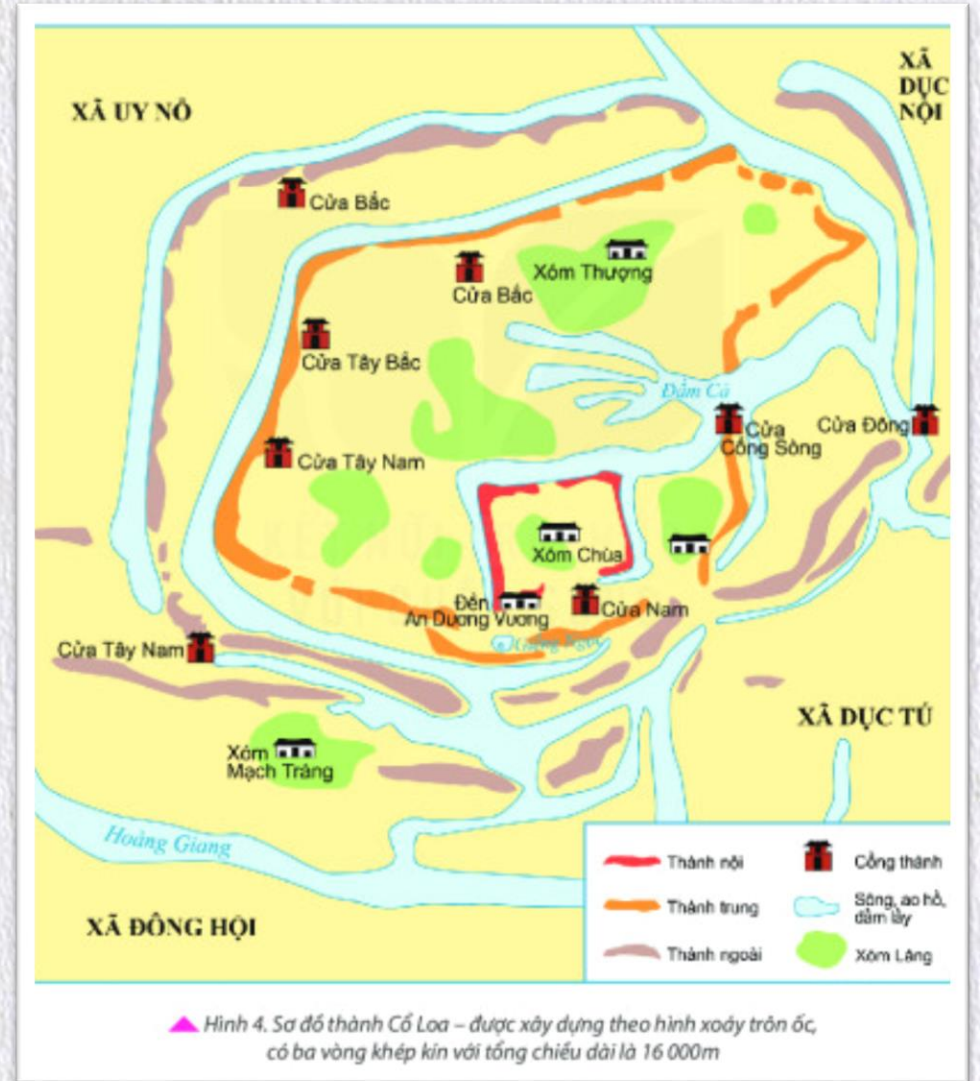
ĐIỂM TIN LỊCH SỬ DI TÍCH THÀNH CỔ LOA

WHO?
*Ai sống
trong
thành?*

WHAT?
*Xây
thành để
làm gì?*

**THẢO
LUẬN**

WHY?
*Tại sao lại
gọi là
"Quân
thành"?*

Em có biết, vì sao thời Âu Lạc có thể mạnh hơn Văn Lang, xây dựng thành Cổ Loa kiên cố và có nhiều vũ khí tốt nhưng lại dễ mất nước?

▲ Hình 5. Lỡ nỏ và mũi tên đồng được tìm thấy ở Cổ Loa

Tiết 25, 26, 27 - BÀI 14. NHÀ NƯỚC VĂN LANG, ÂU LẠC

1. Nhà nước đầu tiên của người Việt cổ

2. Sự ra đời nhà nước Âu Lạc

3. Đời sống vật chất và tinh thần của cư dân Văn Lang, Âu Lạc

a. Đời sống vật chất

Quan sát và giải mã các hình ảnh dưới đây để tìm hiểu về đời sống vật chất của cư dân Văn Lang, Âu Lạc

Trò
chơi
Giải
mã

hiện
vật

**Nghề
sản
xuất
chính**

*Những hiện vật dưới đây cho em biết, cư dân Văn Lang,
Âu Lạc đã biết làm những nghề gì?*

**Lưỡi cày đồng
hình bướm**

**Thạp đồng
Đào Thịnh**

**Trống đồng
Ngọc Lũ**

**Ăn,
Mặc**

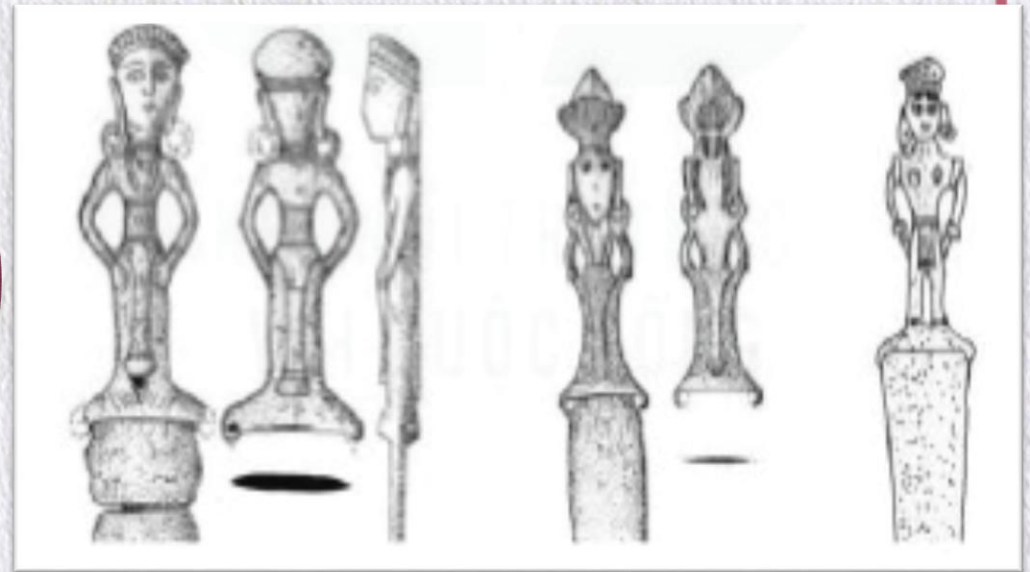
Những họa tiết trang trí dưới đây cho em biết điều gì về thức ăn, trang phục của người Văn Lang, Âu Lạc?

Hình người gánh gạo trên
trống đồng

Hình người múa hát trên
trống đồng

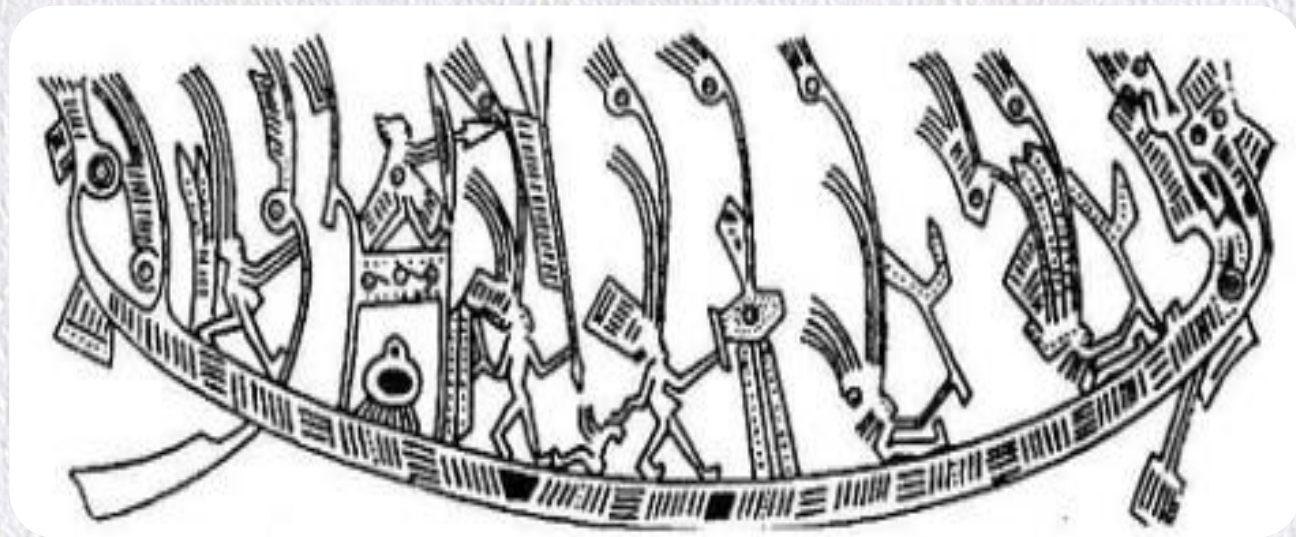
Trang phục và kiểu tóc của người Việt cổ
(Hình trang trí trên cán dao găm bằng đồng)

Ở -
Đi
lại

Những hình ảnh này cho em biết nơi ở của cư dân Văn Lang, Âu Lạc như thế nào và họ đi lại bằng phương tiện gì?

Họa tiết mái nhà cong

Họa tiết hình thuyền

***Từ những hình ảnh đã được giải mã, em hãy
hoàn thành bảng thông tin sau***

Nghề sản xuất chính	Ăn	Mặc	Ở	Đi lại
<ul style="list-style-type: none"> - Nghề nông trồng lúa nước, gắn với thủy lợi, khai hoang - Nghề luyện kim, đúc đồng, rèn sắt	Thức ăn chính là gạo nếp, gạo tẻ, muối, mắm, cá,...	<ul style="list-style-type: none"> - Nam đóng khố, cởi trần, đi chân đất - Nữ mặc váy, yếm. Tóc để ngang vai, búi tó hoặc tết đuôi sam - Dịp lễ hội: đội thêm mũ lông chim, đeo vòng tay, trang sức	Nhà sàn mái cong, mái dài	Chủ yếu bằng thuyền

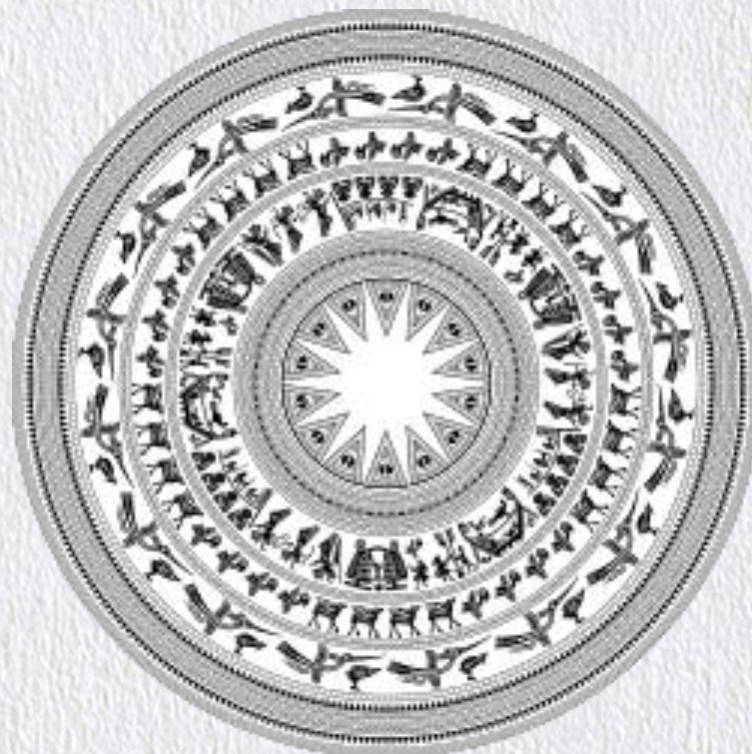
3. Đời sống vật chất và tinh thần của cư dân Văn Lang, Âu Lạc

a. Đời sống vật chất

- **Nghề sản xuất chính:** + Nghề nông trồng lúa nước
+ Nghề luyện kim, đúc đồng, rèn sắt
- **Ăn:** gạo nếp, gạo tẻ, muối, mắm cá,...
- **Ở:** nhà sàn
- **Trang phục:** nam đóng khố, cởi trần, đi chân đất; nữ mặc váy, yếm.
- **Đi lại:** chủ yếu bằng thuyền

b. Đời sống tinh thần

Dựa vào thông tin SGK, em hãy trình bày những nét chính về đời sống tinh thần của cư dân Văn Lang, Âu Lạc?

Tín ngưỡng

- Thờ cúng tổ tiên, thờ các vị thần trong tự nhiên như thần Núi, thần Sông, thần Mặt trời,...

Phong tục, tập quán

- Người Việt có tục xăm mình, ăn trầu, nhuộm răng đen, làm bánh chưng, bánh giầy
- Tổ chức lễ hội gắn với nền nông nghiệp trồng lúa nước

3. Đời sống vật chất và tinh thần của cư dân Văn Lang, Âu Lạc

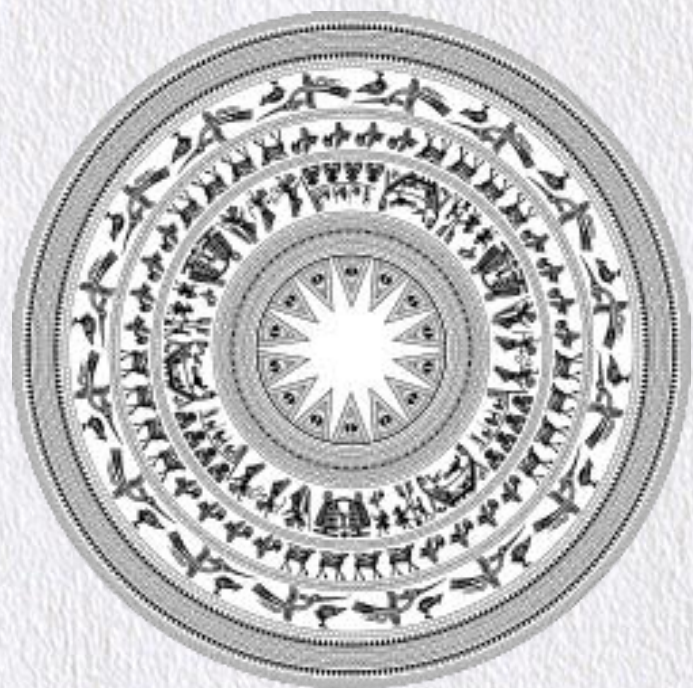
a. Đời sống vật chất

- **Nghề sản xuất chính:** + Nghề nông trồng lúa nước
+ Nghề luyện kim, đúc đồng, rèn sắt
- **Ăn:** gạo nếp, gạo tẻ, muối, mắm cá,...
- **Ở:** nhà sàn
- **Trang phục:** nam đóng khố, cởi trần, đi chân đất; nữ mặc váy, yếm.
- **Đi lại:** chủ yếu bằng thuyền

b. Đời sống tinh thần

- **Tín ngưỡng:** Thờ cúng tổ tiên, thờ các vị thần trong tự nhiên
- **Phong tục, tập quán:**
  - + Xăm mình, ăn trầu, nhuộm răng đen, làm bánh chưng, bánh giầy
  - + Tổ chức lễ hội gắn với nền nông nghiệp trồng lúa nước

***Trống Đồng và các câu chuyện
của người Việt cổ***

- ❖ Hãy kể tên các trống đồng mà em biết?
- ❖ Trống đồng được người Việt cổ dùng để làm những việc gì?
- ❖ Những họa tiết in trên trống đồng phản ánh điều gì?
- ❖ Em có biết ý nghĩa của biểu tượng mặt trời ở giữa mặt trống không?

Bài tập củng cố.

Bài tập: Giải ô chữ hàng ngang để tìm chùm chìa khoá hàng dọc

Câu 1	H	Ù	N	G	V	Ư	Ơ	N	G		
Câu 2				?							
Câu 3				?							
Câu 4				?							
Câu 5				?							
Câu 6				?							
Câu 7				?							

Câu 1: Người đứng đầu nhà nước Văn Lang (có 9 chữ cái)?

Bài tập 2: Giải ô chữ hàng ngang để tìm chùm chìa khoá hàng dọc

Câu 1	H	Ù	N	G	V	Ư	Ơ	N	G		
Câu 2				L	Ă	N	G				
Câu 3					?						
Câu 4					?						
Câu 5					?						
Câu 6					?						
Câu 7					?						

Câu 2: Nơi yên nghỉ của Vua Hùng (có 4 chữ cái)?

Bài tập 1: Giải ô chữ hàng ngang để tìm chùm chìa khoá hàng dọc

Câu 1	H	Ù	N	G	V	Ư	Ơ	N	G
Câu 2			L	Ă	N	G			
Câu 3			S	Ơ	N	T	I	N	H
Câu 4				?					
Câu 5				?					
Câu 6				?					
Câu 7				?					

Câu 3: Đây là tên một nhân vật trong truyền thuyết đã bóc từng quả đồi, dời từng dãy núi để ngăn dòng nước lũ (có 7 chữ cái)?

Bài tập 2: Giải ô chữ hàng ngang để tìm chùm chìa khoá hàng dọc

Câu 1	H	Ù	N	G	V	Ư	Ớ	N	G		
Câu 2			L	Ă	N	G					
Câu 3			S	Ớ	N	T	I	N	H		
Câu 4				L	Ạ	C	T	Ư	Ớ	N	G
Câu 5				?							
Câu 6				?							
Câu 7				?							

Câu 4: Đây là chức quan đứng đầu các bộ (có 8 chữ cái)?

Bài tập 2: Giải ô chữ hàng ngang để tìm chùm chìa khoá hàng dọc

Câu 1	H	Ù	N	G	V	Ư	Ơ	N	G		
Câu 2			L	Ă	N	G					
Câu 3			S	Ơ	N	T	I	N	H		
Câu 4				L	Ạ	C	T	Ư	Ớ	N	G
Câu 5			Q	U	A	N	L	A	N	G	
Câu 6					?						
Câu 7					?						

Câu 5: Tên đặt cho con trai vua (có 8 chữ cái)?

Bài tập 2: Giải ô chữ hàng ngang để tìm chùm chìa khoá hàng dọc

Câu 1	H	Ù	N	G	V	Ư	Ớ	N	G		
Câu 2			L	Ă	N	G					
Câu 3			S	Ớ	N	T	I	N	H		
Câu 4				L	Ạ	C	T	Ư	Ớ	N	G
Câu 5			Q	U	A	N	L	A	N	G	
Câu 6			M	Ị	N	Ư	Ớ	N	G		
Câu 7					?						

Câu 6: Tên đặt cho con gái vua (có 7 chữ cái)?

Bài tập 2: Giải ô chữ hàng ngang để tìm chùm chìa khoá hàng dọc

Câu 1	H	Ù	N	G	V	Ư	Ơ	N	G		
Câu 2			L	Ă	N	G					
Câu 3			S	Ơ	N	T	I	N	H		
Câu 4				L	Ạ	C	T	Ư	Ớ	N	G
Câu 5			Q	U	A	N	L	A	N	G	
Câu 6			M	Ị	N	Ư	Ơ	N	G		
Câu 7	T	H	Á	N	H	G	I	Ó	N	G	

Câu 7: Đây là tên của một truyền thuyết nói về công cuộc chống giặc ngoại xâm của nhân dân ta (có 10 chữ cái)?

Bài tập 2: Giải ô chữ hàng ngang để tìm chùm chìa khoá hàng dọc

Câu 1

H Ò N G V Ư Ơ N G

Câu 2

L Ặ N G

Câu 3

S Ơ N T I N H

Câu 4

L Ạ C T Ư Ớ N G

Câu 5

Q U A N L A N G

Câu 6

M Ị N Ư Ơ N G

Câu 7

T H Á N H G I Ó N G

LUYỆN TẬP

Hoàn thành bảng thống kê các nội dung dưới đây về nhà nước Văn Lang và Âu Lạc

<i>Nội dung</i>	<i>Nước Văn Lang</i>	<i>Nước Âu Lạc</i>
<i>Thời gian ra đời</i>		
<i>Đứng đầu nhà nước</i>		
<i>Kinh đô</i>		

LUYỆN TẬP

Em hãy kể tên ít nhất 3 phong tục trong văn hóa của Việt Nam hiện nay được kế thừa từ thời Văn Lang, Âu Lạc?

VẬN DỤNG – THỰC HÀNH

Nhiệm vụ:

Thiết kế mô hình thành Cổ Loa

- Gồm ba vòng thành
- Mô tả vị trí, chức năng của từng vòng
- Mô tả điểm mạnh, điểm yếu của công trình này
- Khuyến khích sử dụng chất liệu tái chế để thiết kế mô hình.

HƯỚNG DẪN HỌC Ở NHÀ

- Học bài.
  - Sưu tầm các tư liệu, hình ảnh về nước Văn Lang – Âu Lạc.
  - Chuẩn bị bài 15: Chính sách cai trị của các triều đại phong kiến phương Bắc và sự chuyển biến của xã hội Âu Lạc:
    - + Bộ máy cai trị?
    - + Chính sách cai trị về kinh tế.
    - + Chính sách cai trị về văn hóa – xã hội.
    - + Những chuyển biến về kinh tế - xã hội trong thời kì Bắc thuộc.
    - + Quan sát hình 1, 2, 3,4/ Sgk và nhận xét.
-

Chào tạm biệt các
em!

